

Endüstriyel Tasarım Meslek Alanı Durum Saptaması 2023

TMMOB Mimarlar Odası, Endüstriyel Tasarımcılar Komisyonu

15 Ocak 2024

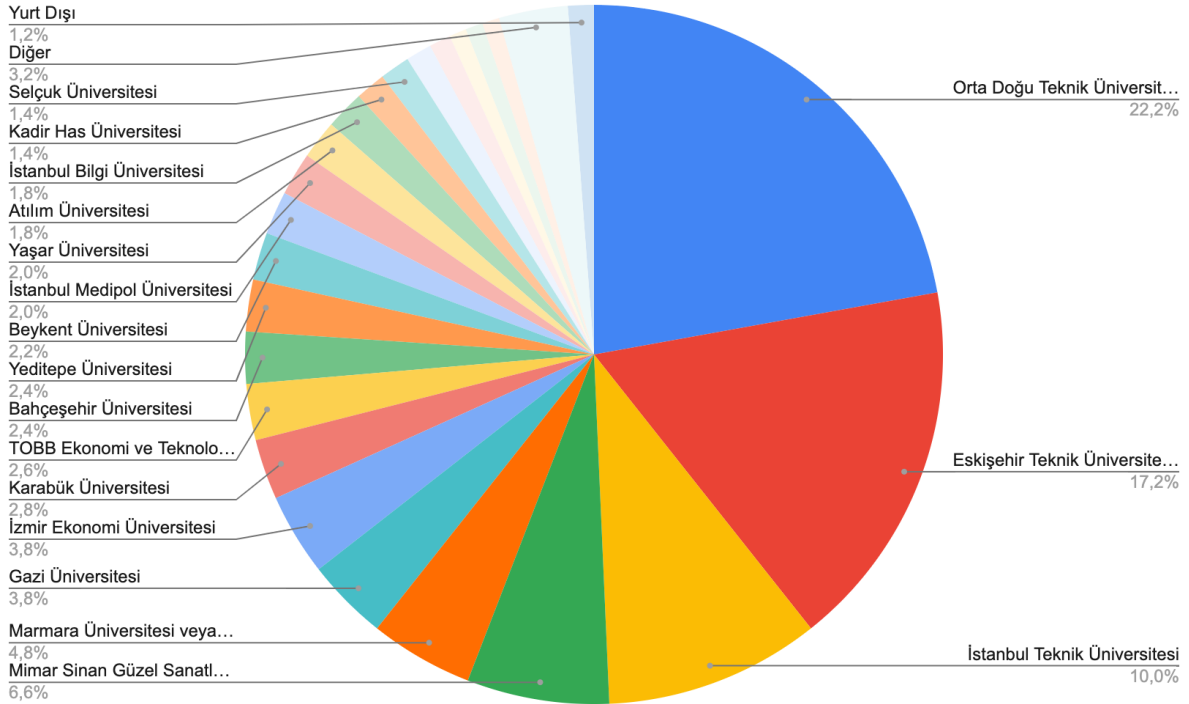
Hazırlayan: Gülay Hasdoğın

Komisyonumuz, endüstriyel tasarımcıların faaliyet ve uzmanlık alanlarını saptamak, endüstriyel tasarım hizmetlerinin ücret ve bedellerini değerlendirmek amacıyla hazırladığı anketi 13 Kasım ve 21 Aralık 2023 tarihleri arasında toplam 5120 endüstriyel tasarımcıya yolladı. Anketi 501 kişi yanıtladı.

Anket endüstriyel tasarım lisans eğitimi tamamlamış T.C. vatandaşı kişilere gönderildi. Ankette, katılımcılardan kimlik veya kurum belirleyici herhangi bir bilgi istenmedi. Bu çalışmanın sonuçlarının endüstriyel tasarımcıların uzmanlıklarının haritalanması, ücretli çalışan endüstriyel tasarımcıların maaşlarının iyileştirilmesi ve komisyon çalışmalarının yönlendirilmesi amacıyla kullanılması ve sonuçların meslektaşları bilgilendirmek amacıyla paylaşılması hedeflendi.

Katılımcıların Mezun Oldukları Üniversiteler

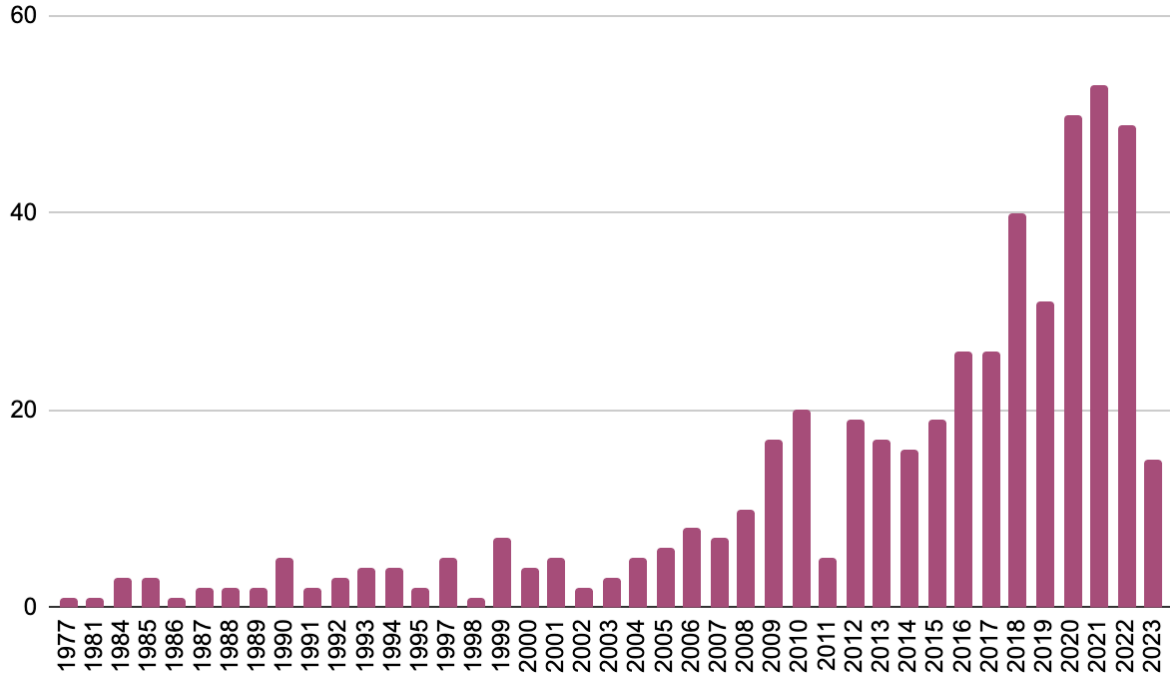
Ankete katılan ve üniversite sorusunu yanıtlayan toplam 501 kişiden, 495'i yurt içinde 30 farklı üniversiteden Endüstri Ürünleri Tasarımı veya Endüstriyel Tasarım lisans derecesini almış, 6 kişi yurt dışındaki üniversitelerde endüstriyel tasarım eğitimi görmüştür.

Üniversite	Sayı
Atılım Üniversitesi	9
Bahçeşehir Üniversitesi	12
Beykent Üniversitesi	11
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	3
Doğu Akdeniz Üniversitesi	3
Doğuş Üniversitesi	3
Eskişehir Teknik Üniversitesi / Anadolu Üniversitesi	86
Gazi Üniversitesi	19
Haliç Üniversitesi	2
Işık Üniversitesi	4
İstanbul Arel Üniversitesi	2
İstanbul Aydın Üniversitesi	6
İstanbul Bilgi Üniversitesi	9
İstanbul Medipol Üniversitesi	9
İstanbul Okan Üniversitesi	5
İstanbul Teknik Üniversitesi	50
İstanbul Ticaret Üniversitesi	4
İzmir Ekonomi Üniversitesi	19
Kadir Has Üniversitesi	7
Karabük Üniversitesi	14
Marmara Üniversitesi / Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu	24
Melikşah Üniversitesi	2
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi / Mimar Sinan Üniversitesi / İDGSA	33
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	111
Özyeğin Üniversitesi	4
Selçuk Üniversitesi	7
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	13
Yaşar Üniversitesi	10
Yeditepe Üniversitesi	12
Yurt Dışı	6
Genel Toplam	501

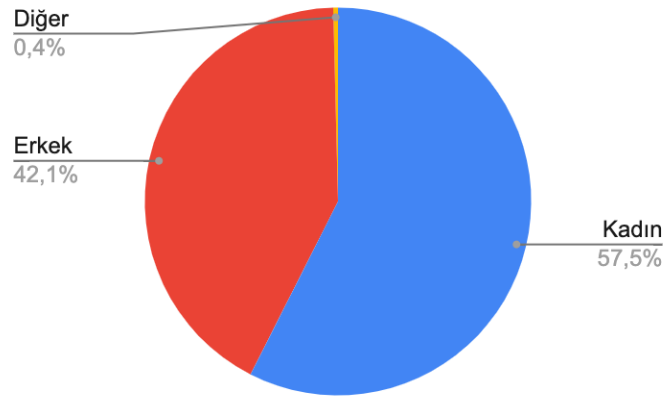
Mezuniyet Yılları

Katılımcıların mezuniyet yılları 2018-2022 yılları arasında yoğunlaşmaktadır.

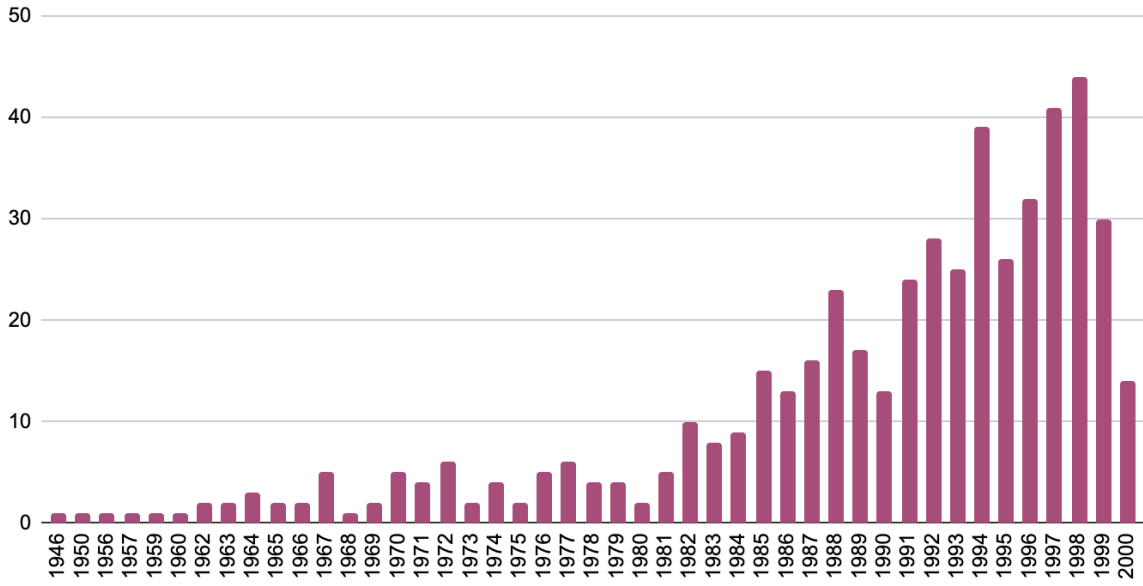

Cinsiyet

Cinsiyetiniz	Sayı
Kadın	288
Erkek	211
Diğer	2
Genel Toplam	501

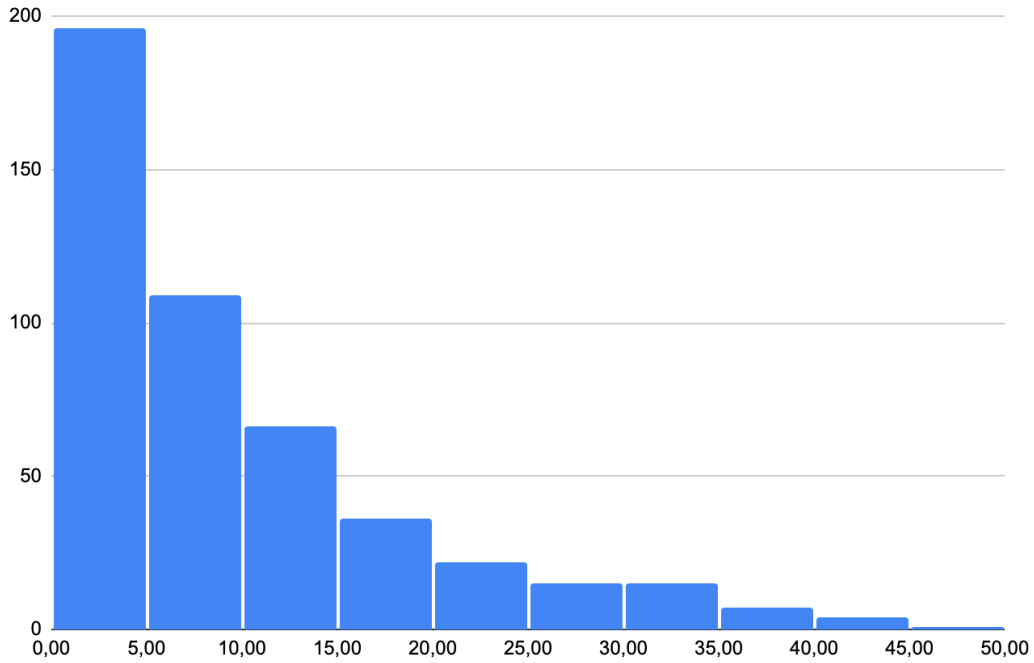

Doğum yılı

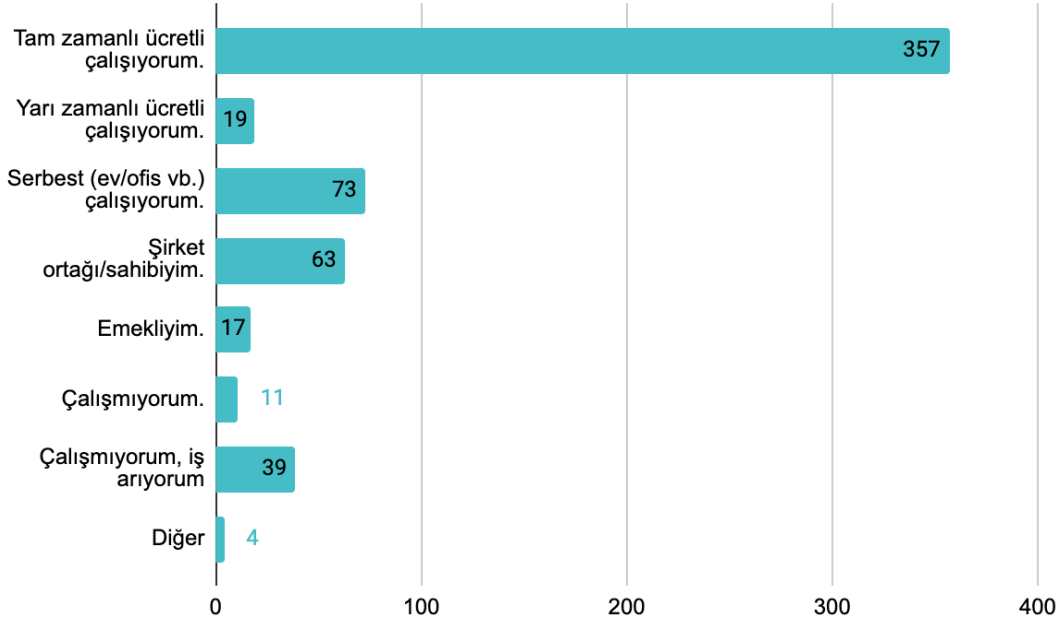
Çalışma Deneyimi Süresi

“Toplam kaç yıllık çalışma deneyiminiz var?” sorusuna 472 katılımcı yanıt verdi. Katılımcıların %47’si, 0-5 yıl arasında deneyimi olan endüstriyel tasarımcılardan oluşmaktadır.

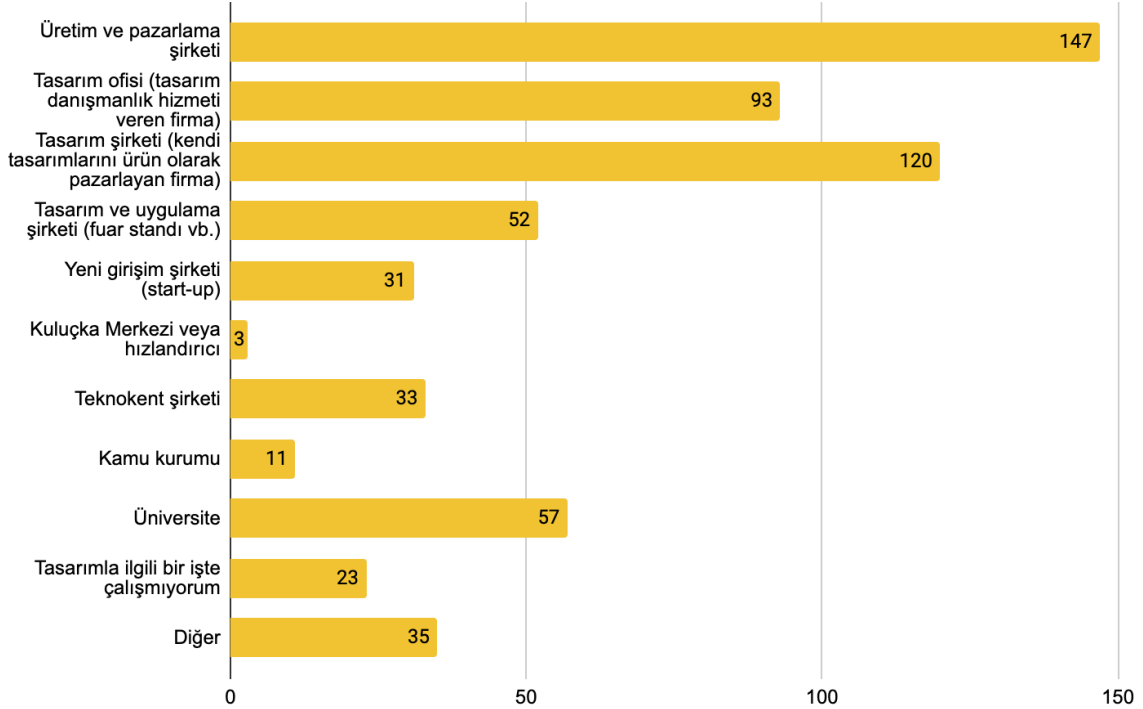
Çalışma Durumu

Birden çok seçeneğin işaretlenebildiği “Çalışma durumunuz nedir?” sorusuna 501 katılımcı yanıt verdi.

Faaliyet Türü

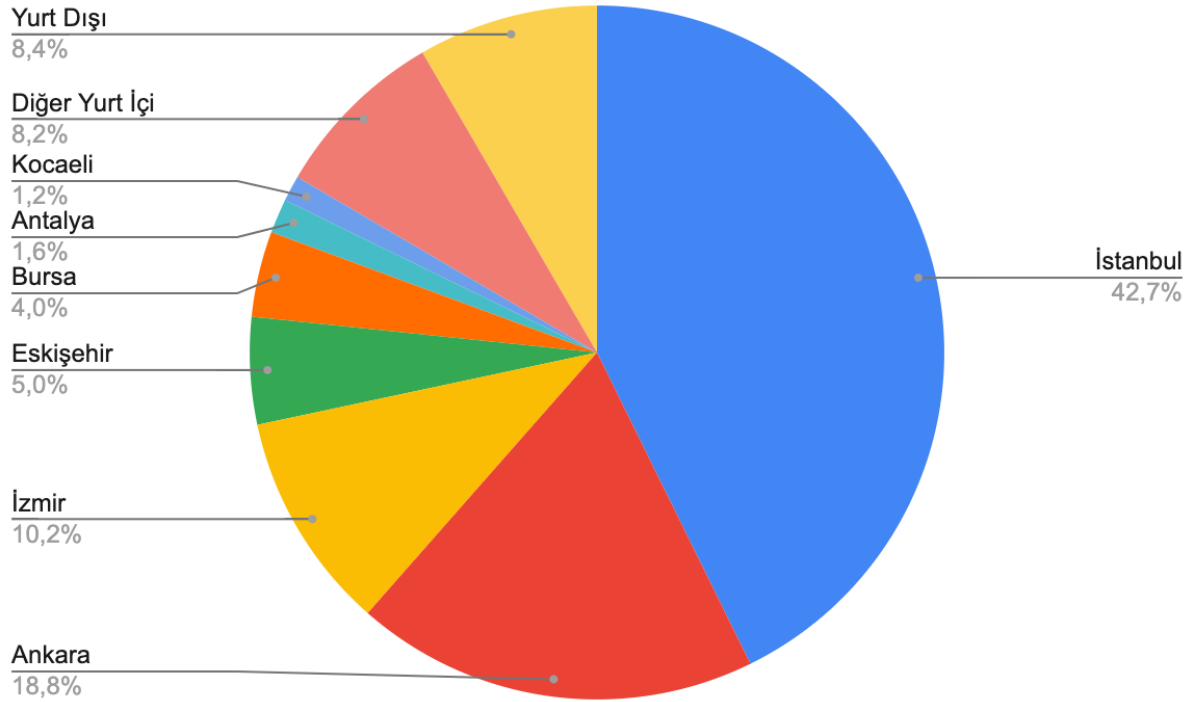
Birden çok seçeneğin işaretlenebildiği “Halen çalışıyorsanız, çalıştığınız kurumun faaliyet türüne göre yapısı nedir?” sorusuna 463 katılımcı yanıt verdi.

İkamet Yeri

"Nerede ikamet ediyorsunuz?" sorusuna 501 katılımcı yanıt verdi.

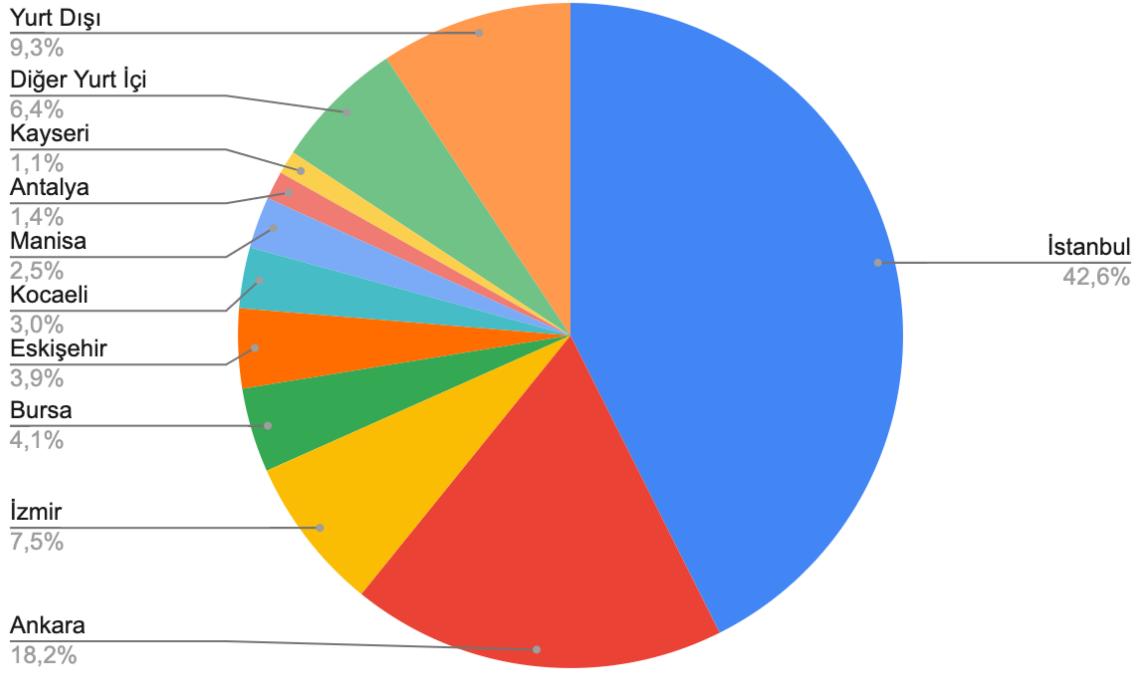
İkamet Yeri	Sayı
İstanbul	214
Ankara	94
İzmir	51
Eskişehir	25
Bursa	20
Antalya	8
Kocaeli	6
Diğer Yurt İçi	41
Yurt Dışı	42
Genel Toplam	501

Çalışma Yeri

“Çalıştığınız kurum nerede?” sorusuna 439 katılımcı geçerli yanıt verdi.

Çalışma yeri	Sayı
İstanbul	187
Ankara	80
İzmir	33
Bursa	18
Eskişehir	17
Kocaeli	13
Manisa	11
Antalya	6
Kayseri	5
Diğer Yurt İçi	28
Yurt Dışı	41
Genel Toplam	439

Kurumun Sektörü

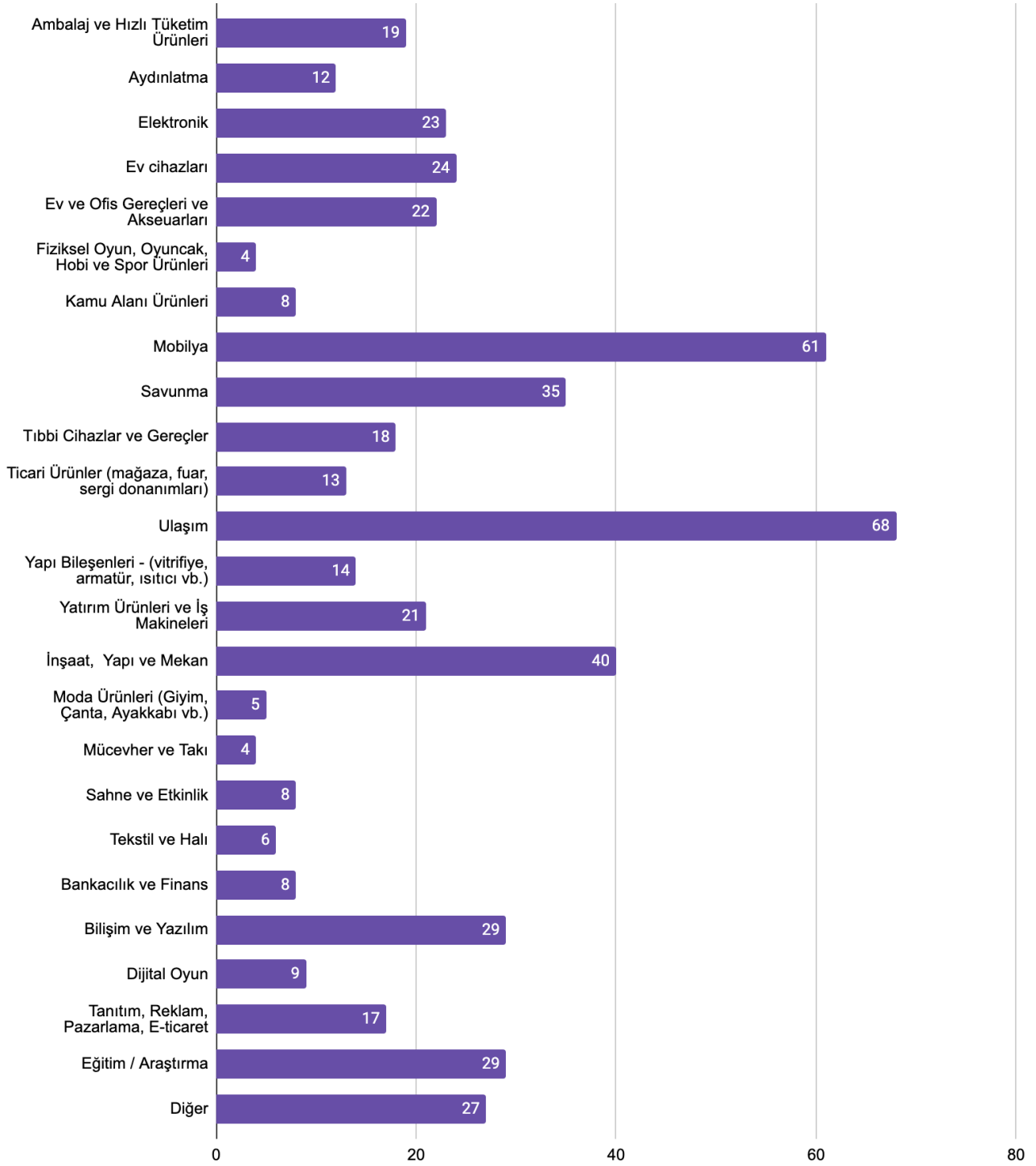
Çalıştığınız kurum hangi sektör(ler)de faaliyet gösteriyor? sorusuna 407 katılımcı geçerli yanıt verdi.

Sektör Kategorisi	Sayı	Değerlenen Sektörler
Ambalaj ve Hızlı Tüketim Ürünleri	19	Ambalaj (9) Cam ambalaj (3) Kağıt, karton, oluklu mukavva ambalaj (4) Gıda (3)
Aydınlatma	12	Aydınlatma (10) Dış mekan aydınlatma (1) Akustik aydınlatma (1)
Elektronik	23	Elektronik (14) Tüketici elektroniği (5) Elektrikli araç şarj istasyonları (2) Robotik, endüstri 4.0 (1) Telekomünikasyon (2)
Ev cihazları	24	Beyaz eşya (15) Küçük elektrikli ev aletleri (9) Dayanıklı tüketim malları (3) Ankastre mutfak cihazları (2)
Ev ve Ofis Gereçleri ve Akseuarları	22	Aksesuar (4) Ahşap ev ürünleri (1) Cam ev ve sofra ürünleri (4) Porselen ve seramik ev ürünleri (4) Kırtasiye (4) Mutfak eşyaları, gereçleri (3) Sofra eşyası (2)
Fiziksel Oyun, Oyuncak, Hobi ve Spor Ürünleri	4	Oyuncak (3) Çocuk oyun parkları, spor aletleri (1) Hobi 3D print model (1)
Kamu Alanı Ürünleri	8	Belediye (3) Kent mobilyası (3) Tabela (1) Endüstriyel reklam (1)
Mobilya	61	Mobilya (52) Ofis mobilyası (4) Mutfak mobilyası (2) Çocuk mobilyası (1) Dış mekan mobilya (1) Mobilya aksesuarları (1)
Savunma	35	Savunma (35)

Tıbbi Cihazlar ve Gereçler	18	Medikal/Sağlık (17) Giyilebilir sağlık ürünleri (1)
Ticari Ürünler (mağaza, fuar, sergi donanımları)	13	Fuar standı (3) Sergileme (3) Mağazacılık, perakende tasarım (6) Satış noktası standları (1)
Ulaşım	68	Ulaşım (5) Otomotiv, araç (31) Denizcilik, yat, gemi (20) Havacılık, uzay (9) Mikro mobilite, bisiklet (2) Demiryolu raylı sistemler (2) Karavan (1)
Yapı Bileşenleri - (vitrifiye, armatür, ısıtıcı vb.)	14	Yapı ürünleri (5) Banyo ve mutfak (vitrifiye, armatür ve tamamlayıcı ürünler (5) Alüminyum profil (1) Asansör (1) Akustik kabin (1) Radyatör (1)
Yatırım Ürünleri ve İş Makineleri	21	Endüstriyel mutfak/çamaşırhane/temizlik (4) Makina (9) İş makineleri (2) Endüstriyel elektrik/otomasyon (3) Metal/Çelik üretim (4)
İnşaat, Yapı ve Mekan	40	Mimarlık/iç mimarlık/dekorasyon (25) İnşaat/yapı (9) Doğal taş (3) Dış cephe uygulama (1) Çelik konstrüksiyon (1) İklimlendirme (1)
Moda Ürünleri (Giyim, Çanta, Ayakkabı vb.)	5	Ayakkabı/çanta (3) Hazır giyim/konfeksiyon (1) Moda (1)
Mücevher ve Takı	4	Mücevher, takı, kuyumculuk (4)
Sahne ve Etkinlik	8	Etkinlik, organizasyon (6) Eğlence (1) Set tasarımı (1)
Tekstil ve Halı	6	Halı (2) Tekstil, ev tekstili (4)
Bankacılık ve Finans	8	Finans, fintech (4) Bankacılık (2) Blockchain (2)

Bilişim ve Yazılım	29	Bilgi teknolojileri/yazılım/bilişim (22) UX/UI/servis tasarımı (2) Web sitesi/mobil uygulama (2) Hukuk teknolojileri (2) Yapay zeka (1)
Dijital Oyun	9	Oyun, mobil oyun (9)
Tanıtım, Reklam, Pazarlama, E-ticaret	17	Pazarlama (9) Reklamcılık (7) Markalama (1) E-ticaret (1)
Eğitim / Araştırma	29	Eğitim/araştırma (29)
Diğer	27	3D Print/maket/model (3) Enerji (5) Güvenlik (3) Güzellik (2) Turizm (2) Tarım (1) Tasarım tescili (1) Baskı teknolojileri (1) Diğer (9)

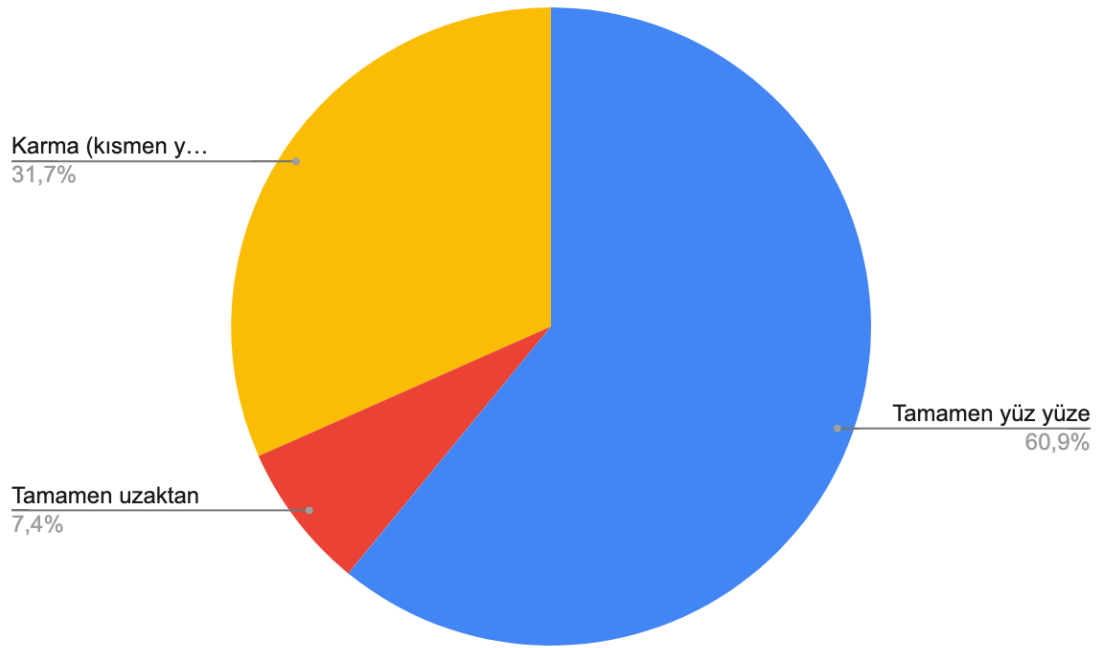
Birden fazla sektörün belirtilebildiği açık uçlu sorunun yanıtları tematik olarak gruplandı. 25 farklı sektör kategorisinde gruplanan yanıtlar altında belirtilen sektör isimlerinin ne sıklıkta belirtildiği yukarıdaki tabloda parantez içinde gösterilmiştir. Örneğin mobilya kategorisini toplam 61 kişi belirtirken bunların 52'si mobilya sözcüğünü genel olarak kullanmış, 9'u "ofis mobilyası" veya "mutfak mobilyası" gibi çalışılan alanı özel olarak belirtmişlerdir.

Çalışma Şekli

“Çalışma şekliniz” sorusuna 458 katılımcı yanıt verdi.

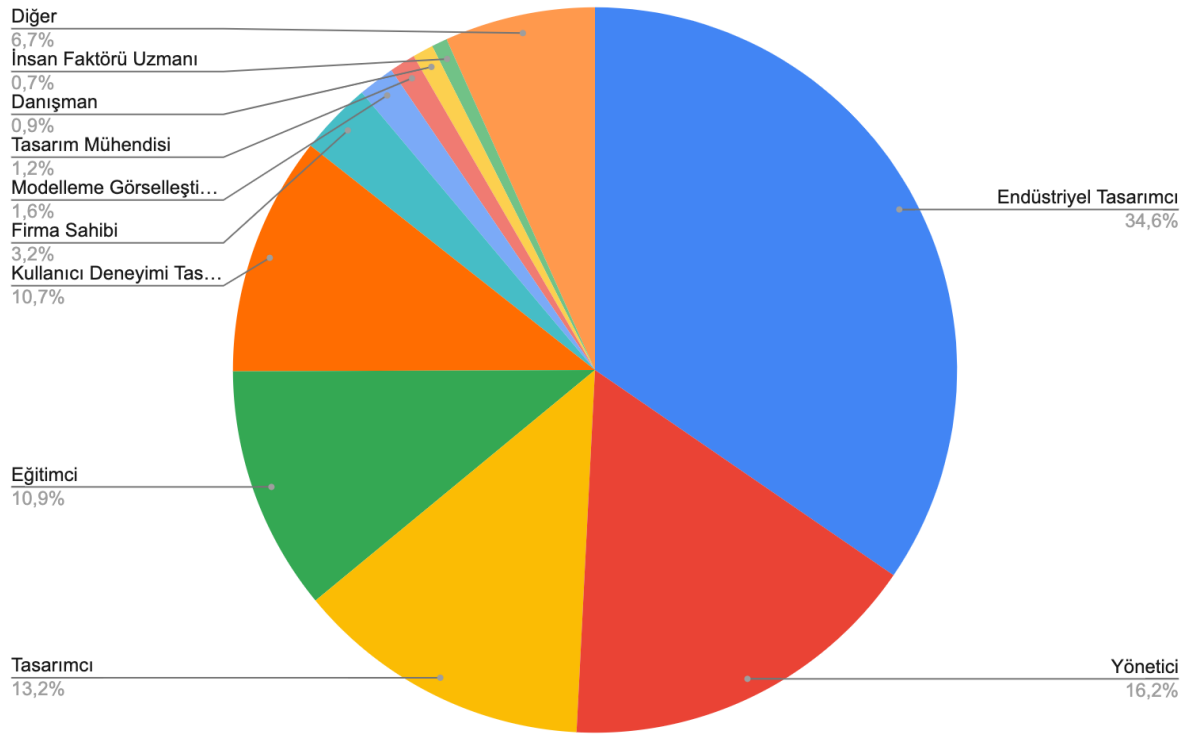
Çalışma şekliniz	Sayı
Karma (kısmen yüz yüze, kısmen uzaktan)	145
Tamamen uzaktan	34
Tamamen yüz yüze	279
Genel Toplam	458

Görev ve Unvanlar

“Çalıştığınız kurumdaki göreviniz” sorusuna 417, “unvanınız” sorusuna 405 katılımcı yanıt verdi. Bu iki soruya verilen cevaplar tematik olarak gruplandı. Toplam 431 kişinin cevabı 11 kategoriye ayrıldı.

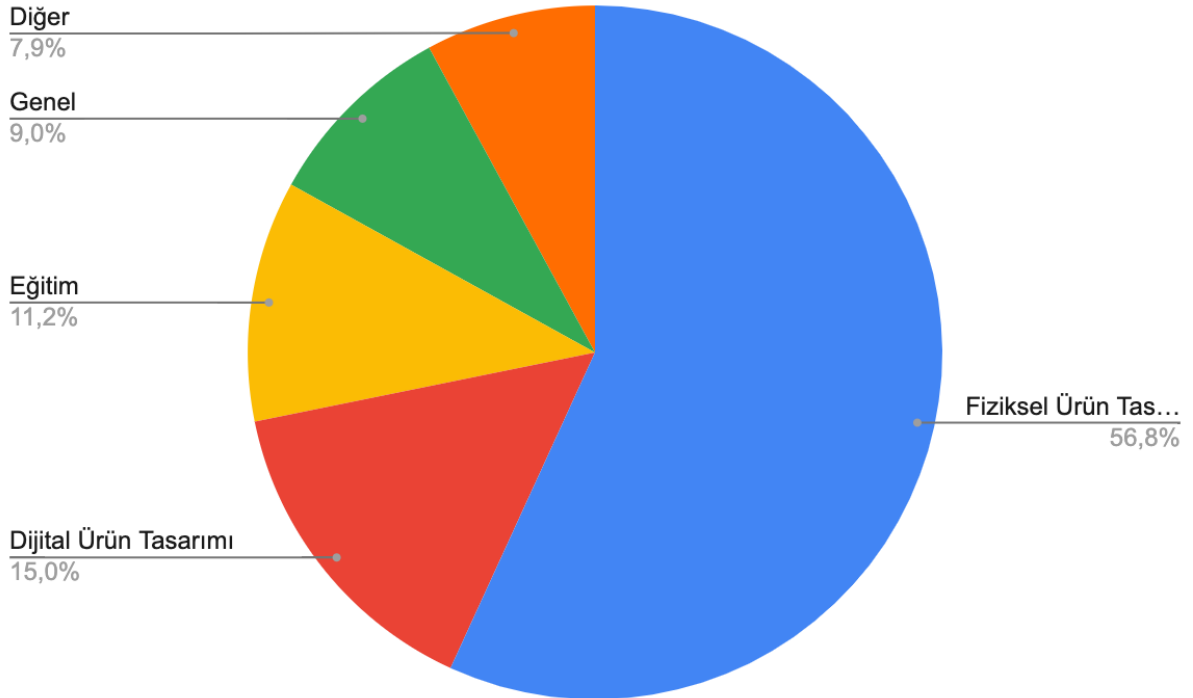
Görev Kategorileri	Sayı	Görev ve unvanlar
Endüstriyel Tasarımcı	149	Endüstriyel Tasarımcı, Endüstri Ürünleri Tasarımcısı, Endüstriyel Tasarım Sorumlusu/ Uzmanı, Baş Tasarımcı, Kıdemli Endüstriyel Tasarımcı, Ürün Tasarımcısı, Ürün Tasarımı Uzmanı/ Lideri/ Sorumlusu, Ürün Geliştirme Uzmanı
Yönetici	70	Tasarım Müdürü/ Direktörü/ Yöneticisi/ Şefi, Endüstriyel Tasarım Yöneticisi, Ar-Ge Müdürü/Yöneticisi, Art Direktör, Ürün Müdürü, Fabrika Müdürü, Satış ve Pazarlama Müdürü/ Direktörü, Proje Yöneticisi/ Direktörü/ Sorumlusu/ Yürütücüsü/ Koordinatörü, Genel Müdür, Kreatif Müdür/ Direktör
Tasarımcı	57	Tasarımcı, Kıdemli Tasarımcı, Tasarım Sorumlusu, Tasarım Şefi, Tasarım Uzmanı
Eğitimci	47	Profesör Dr, Doçent Dr, Dr. Öğretim Üyesi, Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi, Öğretmen
Kullanıcı Deneyimi Tasarımcısı	46	Kullanıcı Arayüzü Tasarımcısı, Kullanıcı Deneyimi Tasarımcısı/ Uzmanı/ Araştırmacısı, UX/UI Designer, Kullanıcı Etkileşimi Tasarımcısı, Hizmet Tasarımcısı vd.
Firma Sahibi	14	Firma Sahibi, Şirket Sahibi, Kurucu Ortak, Firma Ortağı
Modelleme Görselleştirme	7	3D Artist, 3B Modelleme, Dijital Ürün Tasarımcısı, Modelleme Uzmanı
Tasarım Mühendisi	5	Tasarım Mühendisi, Kıdemli Mühendis.
Danışman	4	Tasarım ve Ar-Ge Danışmanı, Genel Müdür Danışmanı
İnsan Faktörü Uzmanı	3	İnsan Faktörü Uzmanı
Diğer	29	Grafik Tasarımcı, İç Mimar, Pazarlama Sorumlusu, Satış Personeli, Sınai Mülkiyet Uzmanı, Sözleşme Uzmanı, Üretim Elemanı vd.
Genel Toplam	431	

Faaliyet Alanı

Katılımcıların çalışma durumu, faaliyet türü, kurumlarının faaliyet gösterdikleri ve çalıştıkları sektörler, görev ve unvan sorularına verdikleri cevaplar göz önüne alınarak 454 katılımcının "faaliyet alanı" tematik olarak 5 ana alanda gruplandı.

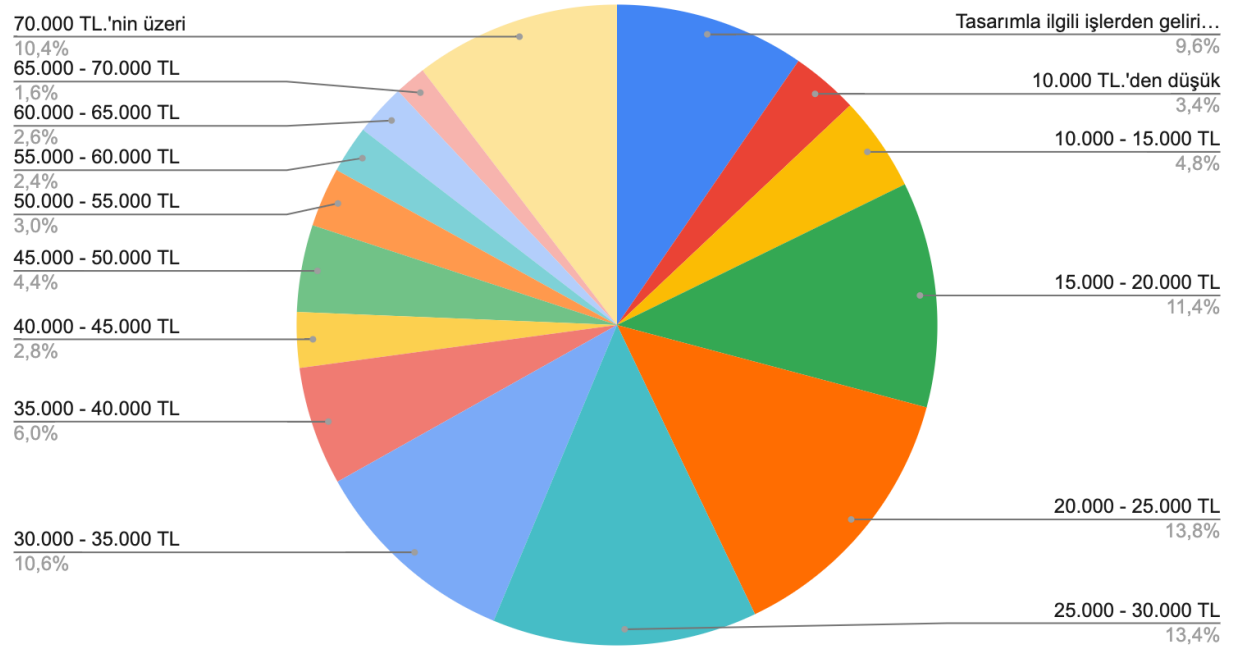
Faaliyet Alanı	Sayı	Tanım
Fiziksel Ürün Tasarımı	258	Fiziksel üretim yapan sektörlerde tasarım, modelleme, danışmanlık; ürün geliştirme, Ar-Ge, proje yönetimi, pazarlama, marka yönetimi ve satışa yönelik tasarım faaliyetleri
Dijital Ürün Tasarımı	68	Dijital ürün ve hizmetler için kullanıcı deneyimi tasarımı ve araştırması, kullanıcı arayüzü tasarımı, dijital oyun tasarımı
Eğitim	51	Üniversitelerde akademik faaliyetler: eğitim ve araştırma. Öğretmenlik.
Genel	41	Fiziksel ve dijital ürün tasarımının birlikte yürütüldüğü faaliyetler; yaratıcı süreç yönetimi, hizmet tasarımı, stratejik tasarım
Diğer	36	İç mekan tasarımı, dekorasyon, organizasyon, pazarlama, sanat, vd.
Genel Toplam	454	

Aylık Ortalama Net Gelir Aralığı

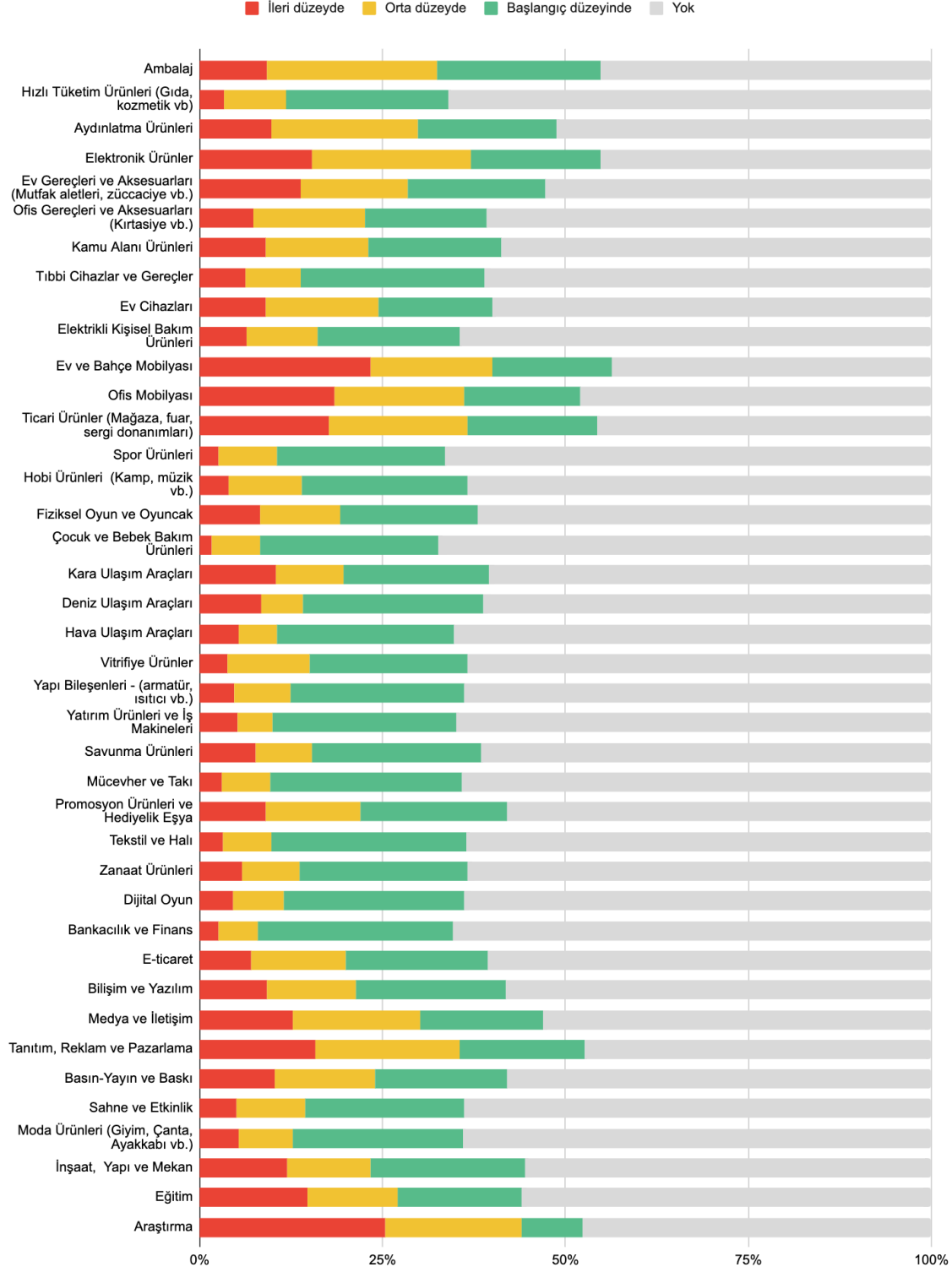
“Tasarımla ilgili yaptığınız iş veya işlerden aylık ortalama NET gelir aralığınızı işaretleyiniz.”
sorusuna 501 katılımcı cevap verdi.

Aylık Net Gelir Aralığı	Sayı
Tasarımla ilgili işlerden gelirim yok.	48
10.000 TL.'den düşük	17
10.000 - 15.000 TL	24
15.000 - 20.000 TL	57
20.000 - 25.000 TL	69
25.000 - 30.000 TL	67
30.000 - 35.000 TL	53
35.000 - 40.000 TL	30
40.000 - 45.000 TL	14
45.000 - 50.000 TL	22
50.000 - 55.000 TL	15
55.000 - 60.000 TL	12
60.000 - 65.000 TL	13
65.000 - 70.000 TL	8
70.000 TL.'nin üzeri	52
Genel Toplam	501

Faaliyet ve Hizmet Türlerinde Deneyim

“Bugüne kadarki meslek yaşamınızda yürüttüğünüz faaliyetleri ve verdiğiniz hizmet türlerini işaretleyin ve bu hizmet türlerinde edindiğiniz deneyimi derecelendirin” sorusuna 500 katılımcı cevap verdi.

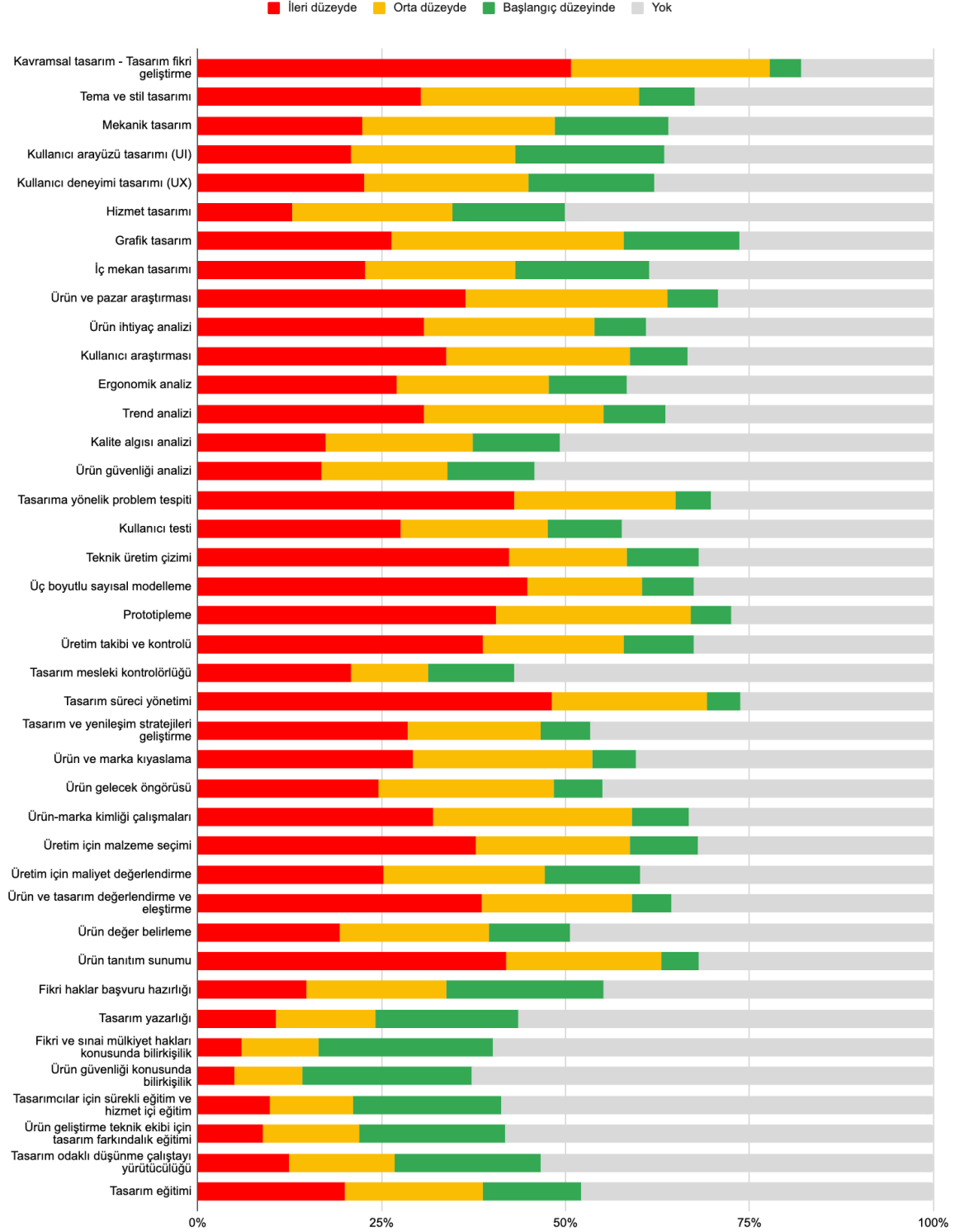

	İleri düzeyde	Orta düzeyde	Başlangıç düzeyinde	Yok
Ambalaj	46	116	112	226
Hızlı Tüketim Ürünleri (Gıda, kozmetik vb)	17	42	111	330
Aydınlatma Ürünleri	49	100	95	256
Elektronik Ürünler	77	108	89	226
Ev Gereçleri ve Aksesuarları (Mutfak aletleri, züccaciye vb)	69	73	94	264
Ofis Gereçleri ve Aksesuarları (Kırtasiye vb.)	37	76	83	304
Kamu Alanı Ürünleri	45	70	91	294
Tıbbi Cihazlar ve Gereçler	31	38	126	305
Ev Cihazları	45	77	78	300
Elektrikli Kişisel Bakım Ürünleri	32	49	97	322
Ev ve Bahçe Mobilyası	117	83	82	218
Ofis Mobilyası	92	89	79	240
Ticari Ürünler (Mağaza, fuar, sergi donanımları)	88	95	89	228
Spor Ürünleri	13	40	115	332
Hobi Ürünleri (Kamp, müzik vb.)	20	50	113	317
Fiziksel Oyun ve Oyuncak	41	55	94	310
Çocuk ve Bebek Bakım Ürünleri	8	33	122	337
Kara Ulaşım Araçları	52	46	100	302
Deniz Ulaşım Araçları	42	29	123	306
Hava Ulaşım Araçları	27	26	121	326
Vitrifiye Ürünler	19	56	108	317
Yapı Bileşenleri - (armatür, ısıtıcı vb.)	24	38	119	319
Yatırım Ürünleri ve İş Makineleri	26	24	125	325
Savunma Ürünleri	38	39	115	308
Mücevher ve Takı	15	33	131	321
Promosyon Ürünleri ve Hediye Eşya	45	65	100	290
Tekstil ve Halı	16	33	133	318
Zanaat Ürünleri	29	39	115	317
Dijital Oyun	23	35	123	320
Bankacılık ve Finans	13	27	133	327
E-ticaret	35	65	97	304

Bilişim ve Yazılım	46	61	102	291
Medya ve İletişim	64	87	84	265
Tanıtım, Reklam ve Pazarlama	79	99	85	237
Basın-Yayın ve Baskı	51	69	90	290
Sahne ve Etkinlik	25	47	109	319
Moda Ürünleri (Giyim, Çanta, Ayakkabı vb.)	27	37	116	320
İnşaat, Yapı ve Mekan	60	57	105	278
Eğitim	74	61	85	280
Araştırma	127	93	42	238

Uygulama Alanlarında Deneyim

“Meslek yaşamınızda, aşağıdaki uygulama alanlarından mesleki deneyim edindiklerinizi işaretleyin ve bu deneyimde edindiğiniz uzmanlığı derecelendirin” sorusuna 500 katılımcı cevap verdi.

	İleri düzeyde	Orta düzeyde	Başlangıç düzeyinde	Yok
Kavramsal tasarım - Tasarım fikri geliştirme	254	135	21	90
Tema ve stil tasarımı	152	148	38	162
Mekanik tasarım	112	131	77	180
Kullanıcı arayüzü tasarımı (UI)	104	112	101	183
Kullanıcı deneyimi tasarımı (UX)	113	112	85	190
Hizmet tasarımı	64	109	77	250
Grafik tasarım	132	158	78	132
İç mekan tasarımı	114	102	91	193
Ürün ve pazar araştırması	182	137	35	146
Ürün ihtiyaç analizi	154	116	35	195
Kullanıcı araştırması	169	125	39	167
Ergonomik analiz	135	104	53	208
Trend analizi	154	122	42	182
Kalite algısı analizi	87	100	59	254
Ürün güvenliği analizi	84	86	59	271
Tasarıma yönelik problem tespiti	215	110	24	151
Kullanıcı testi	138	100	50	212
Teknik üretim çizimi	212	80	49	159
Üç boyutlu sayısal modelleme	224	78	35	163
Prototipleme	203	132	28	137
Üretim takibi ve kontrolü	194	96	47	163
Tasarım mesleki kontrolörlüğü	104	53	58	285
Tasarım süreci yönetimi	241	105	23	131
Tasarım ve yenileşim stratejileri geliştirme	143	90	34	233
Ürün ve marka kıyaslama	146	122	30	202
Ürün gelecek öngörüsü	123	119	33	225
Ürün-marka kimliği çalışmaları	160	135	39	166

Üretim için malzeme seçimi	189	105	46	160
Üretim için maliyet değerlendirme	126	110	65	199
Ürün ve tasarım değerlendirme ve eleştirme	193	102	27	178
Ürün değer belirleme	97	101	55	247
Ürün tanıtım sunumu	210	105	26	159
Fikri haklar başvuru hazırlığı	74	95	107	224
Tasarım yazarlığı	53	68	97	282
Fikri ve sınai mülkiyet hakları konusunda bilirkişilik	30	52	119	299
Ürün güvenliği konusunda bilirkişilik	25	46	115	314
Tasarımcılar için sürekli eğitim ve hizmet içi eğitim	49	57	100	294
Ürün geliştirme teknik ekibi için tasarım farkındalık eğitimi	44	66	99	291
Tasarım odaklı düşünme çalıştayını yürütücülüğü	62	72	99	267
Tasarım eğitimi	100	94	67	239